

Labradoruppfödning, DNA-tester och EIC

Det har tagit många generationer av hunduppfödare att utveckla och vidareförädla labrador retrievern. Vi har mycket att tacka dessa uppfödare för. De har lagt ned kunskap, själ, hjärta, tid och engagemang för att skapa den ras vi värderar så högt. Dagens uppfödare har att förvalta deras arbete. Med tiden har alltfler tekniska hjälpmedel kunnat användas vid urvalet av avelsdjur. Det gäller dock att utnyttja dessa tekniker förnuftigt och ändamålsenligt.

Labradorägare har under många år kunnat använda röntgen och ögonlysning som verktyg för att undersöka och klassificera leder respektive ögon. Inte endast för att behandla hundar med kliniska symptom utan även i avelsarbetet för att få mer information om potentiella avelsdjur. Under senare år har ytterligare ett verktyg tillkommit, som slagit stort över alla raser: DNA-tekniken.

DNA-tekniken har revolutionerat världen. Idag kan man spåra och undersöka det allra mest grundläggande i levande varelsers innersta: arvmassan. Någonting som våra förfäder inte i sin vildaste fantasi kunde ha trott skulle bli möjligt. Att kartlägga arvmassan har fått enormt många användningsområden, vilket vi blir påmind om nästan dagligen i nyhetsbevakningen.

DNA-tekniken har också kommit till hundvärlden. Det är nu möjligt att påvisa en stor mängd genvariationer som påverkar exempelvis hundars utseende och hälsa. Det finns flera företag som säljer DNA-tester där man får svar på allehanda egenskaper i arvmassan. Det finns dock anledning att fråga sig varför, när och hur dessa DNA-tester ska användas.

Den grundläggande förutsättningen för att använda ett DNA-test måste rimligen vara att den gen man undersöker har en så väsentlig betydelse för rasens utveckling att uppfödare behöver denna information. Man behöver därefter fråga sig: vad är väsentlig betydelse, och vem är det som avgör det? Här har givetvis varje uppfödare sin fulla rätt till en självständig uppfattning utifrån den värdegrund man har för sin uppfödning. När det gäller organisationer såsom Svenska Kennelklubben (SKK), Svenska Spaniel och Retrieverklubben (SSRK) och Labrador Retrieverklubben (LRK), behöver sådana frågeställningar beredas professionellt och i demokratisk ordning. Det innebär att det vanligen tar längre tid för beslut att fattas, men samtidigt att de är välgrundade. De hälsoprogram som beslutas av klubben, och de regler som gäller för medlemmar som är uppfödare och för valphänvisningen är exempel på sådana beslut.

Under senare år har diskussioner om Exercise Induced Collapse (EIC) förekommit, inte minst i sociala medier. Ämnet var också uppe för diskussion på Labradorkonferensen i oktober 2013. Man kan läsa mer om EIC här på klubbens hemsida.

Huvudstyrelsen (HS) har ännu inte kunnat få bekräftat att allvarliga problem orsakade av EIC är vanligt förekommande hos labradorer. Eftersom HS ännu inte har tillräcklig insikt om EIC hos rasen kan således inte tas något beslut om rekommendation av ett eventuellt hälsoprogram, d.v.s. att systematiskt DNA-testa och registrera resultaten. HS har därför beslutat att undersöka frågan närmare. En

enkät har redan gått ut till uppfödare i Sverige för att inventera förekomsten. HS har kontakt med SKK:s avelsavdelning i frågan. Det finns således anledning att återkomma när det finns mer fakta och kunskap att redovisa.

Enligt SKKs Grundregler, punkt 2 Avelsetik, 2:5, står att man inte får använda hund i avel som vid DNA-test visat sig vara bärare av dubbla anlag för allvarlig sjukdom med recessiv nedärvning. Hund som visat sig vara bärare av enkelt anlag för allvarlig sjukdom med recessiv nedärvning får användas i avel, men endast i kombination med genetiskt/hereditärt friförklarad hund och under förutsättning att detta inte står i strid med gällande hälsoprogram.

På förekommen anledning vill LRK påminna om att det inte är förenligt med SKK:s grundregler att använda sjuka hundar i avel. Hundar som är konstaterade anlagsbärare för viss sjukdom (exempelvis EIC), antingen genom att ge sjuk avkomma eller genom konstaterande via DNA-test, kan endast användas i avel om den andra parten är fri från samma arvsanlag via godkänt DNA-test eller genom att vara hereditärt fri.

I hunduppfödning är det mycket viktigt att bibehålla en bred avelsbas och att ha tillgång till goda avelsdjur som kan föra rasen vidare. En uppfödare har många krav att ta hänsyn till. Den framtida avkomman ska vara sund, exteriört rastypisk med korrekt mentalitet och ha de för rasen typiska jaktliga egenskaperna. Det vore därför olyckligt om potentiellt bra avelshundar utesluts från avel utan tillräckligt god anledning. DNA-tester bör med andra ord användas med försiktighet och då ett kartlagt verkligt behov föreligger.

2014-08-03

Labrador Retrieverklubben
Huvudstyrelsen